

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Muvekita 4. 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Broj :

**IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
DIREKCIJE ZA IMPLEMENTACIJU «CIPS» PROJEKTA
ZA 2006. GODINU**

Sarajevo, maj 2007. godine

SADRŽAJ

I.	MIŠLJENJE REVIZORA	3
II.	REVIZIONI IZVJEŠTAJ	4
1.	Uvod	4
2.	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja	4
3.	Nalazi i preporuke	7
3.1.	Sistem internih kontrola	7
3.2.	Budžet	8
3.3.	Popis imovine	9
3.4.	Nabavke	10
3.5.	Informacioni sistem	10
4.	Korespondencija sa klijentom	11
5.	Rezime	12

PRILOG

- Tabela izvršenja budžeta za period 01.01.2006. do 31.12.2006. godine,
- Odgovor klijenta na Izvještaj o reviziji za 2006. godinu

I. MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu : Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvještaja **Direkcije za implementaciju «CIPS» projekta** (u daljem tekstu : Direkcija) za 2006. godinu.
- 1.2. Rukovodstvo Direkcije odgovorno je za finansijske izvještaje, za postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola. Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.
- 1.3. Zakonska osnova revizije sadržana je u Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/06). Reviziju smo obavili u skladu sa revizorskim standardima Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija – «INTOSAI» («Službeni glasnik BiH», broj: 15/01). Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način koji nam omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa važećom zakonskom regulativom i primjenljivim računovodstvenim standardima i da predstavljaju tačan i istinit prikaz poslovanja. Revizija ocjenjuje i pouzdanost sistema internih kontrola kojima se obezbjeđuje poštivanje zakona i propisa, zaštita imovine, pouzdano izvještavanje i efikasno poslovanje.
- 1.4. Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potkrepljuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, ocjenu značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglašenost sa zakonima i propisima i ocjenu sistema internih kontrola.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za naše mišljenje.

Prema našem mišljenju, Finansijski izvještaji Direkcije za 2006. godinu prikazuju realno i istinito finansijsko stanje na dan 31. decembar 2006. godine.

Bez namjere da dalje kvalifikujemo naše mišljenje, skrećemo pažnju Direkciji da popisne liste stalnih sredstava ne sadrže vrijednosne pokazatelje, niti su sastavljene po grupama stalnih sredstava i projektima kako su sačinjeni finansijski izvještaji (tačka 3.3.).

II REVIZIONI IZVJEŠTAJ

1. Uvod

Direkcija je osnovana Odlukom Vijeća ministara br 60/02 od 29.04.2002. godine («Službeni glasnik BiH», broj: 12/02), a prema Zakonu o ministarstvima i drugim organima uprave u BiH Direkcija se nalazi u sastavu Ministarstva civilnih poslova BiH kao samostalna služba čija su prava i obaveze utvrđena posebnim propisima. Direkcija za svoj rad odgovara ministru civilnih poslova, a prema navedenoj odluci zadatak Direkcije je realizacija implementacije «CIPS» projekta i ostvarivanje saradnje sa nadležnim organima u BiH i međunarodnim organizacijama koje su uključene u implementaciju projekta, koordinaciju i rukovođenje aktivnostima u vezi obezbjeđenja finansijskih sredstava za implementaciju «CIPS» projekta i obavljanje drugih poslova i zadataka vezanih za implementaciju.

Direkcija ima projektni podračun u okviru Jedinственог računa trezora kao račun projekta od posebnog značaja za Bosnu i Hercegovinu. Odlukom je predviđena funkcija direktora Direkcije, kojeg imenuje Vijeće ministara na prijedlog ministra civilnih poslova, a za period do pune implementacije «CIPS» projekta, kao i dva pomoćnika direktora. Predviđeno je da Direkcija nakon implementacije projekta prestaje sa radom.

2. Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Ured za reviziju izvršio je reviziju poslovanja Direkcije za 2005. godinu o čemu je sastavljen Izvještaj o reviziji. Revizijom su utvrđene određene slabosti i nepravilnosti u poslovanju Direkcije i rukovodstvu je sugerisano da te nepravilnosti razmotri i preduzme određene aktivnosti u cilju njihovog otklanjanja.

Direkcija je u skladu sa odredbama člana 16. stav 3. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine redovno izvještavala Ured za reviziju o preduzetim aktivnostima radi prevazilaženja slabosti i nepravilnosti koje su identifikovane u revizorskom izvještaju za 2005. godinu i pismu rukovodstvu nakon naše prethodne revizije za 2006. godinu. Ukupno su dostavljena tri odgovora Direkcije po našim ranijim nalazima kojim smo obaviješteni o preduzetim aktivnostima na otklanjanju nepravilnosti.

Direkcija je otklanjanje nepravilnosti u revizorskom izvještaju postavila kao osnovni cilj svojih aktivnosti u 2006. godini počevši od 01.06.2006. godine kada je imenovano novo rukovodstvo Direkcije (postavljen direktor Direkcije). Prethodna revizija za 2006. godinu koja je izvršena u oktobru 2006. godine već tada je konstatovala da su ostvareni ciljevi na unapređenju poslovanja i da su ispravljene određene slabosti na koje je Direkcija mogla da utiče, ali da i dalje postoje slabosti u organizaciji i rukovođenju koje ne mogu biti riješene bez pomoći Ministarstva civilnih poslova i Vijeća ministara.

Osvrtom na preporuke revizije date u revizorskom izvještaju i preporukama prethodne revizije, utvrdili smo da je Direkcija otklonila većinu slabosti i nepravilnosti u drugoj polovini 2006. godine i da se trend unapređenja poslovanja nastavio i tokom 2007. godine.

Niže dajemo pregled realizovanih preporuka i preporuka koje su u toku rješavanja.

Realizovane preporuke:

- Kriteriji kojima se tačno razgraničavaju pripadajući rashodi koji se izvršavaju na teret budžeta Direkcije od rashoda koji se izvršavaju na teret budžeta Projekta «CIPS» nisu utvrđeni jer su projekti usko vezani. Međutim, putem podjele odgovornosti prema aktivnostima i rasporedom zaposlenih na tačno određene poslove, izvršeno je razgraničenje pripadnosti rashoda prema različitim projektima koji se realizuju u Direkciji;
- Direkcija je utvrdila kriterije za isplate stimulacija. Stimulacije se ne isplaćuju za zaposlene po ugovoru o djelu, a za pojedine stalno zaposlene uvećanje plata vrše se u skladu sa odobravanjem Agencije za državnu službu, a stimulisanje se izvršava saglasno potrebama i izvještajima o efektima poslovanja;
- Obustavljena je isplata naknada za troškove smještaja. Pravo na ovu isplatu ima direktor Direkcije po rješenju ministra civilnih poslova, koji ovu naknadu koristi od novembra 2006. godine;
- Direkcija je povećala kontrolu izdavanja i pravdanja putnih naloga i ne postoje slučajevi priznavanja dnevnica tokom cijelog mjeseca. Isplate ovih naknada uređene su na način da lica koja su angažovana na terenu imaju pravo na smještaj i dnevnice, što je naglašeno u pozivu Direkcije. Svaki sačinjeni putni nalog sadrži izvještaj o izvršenom poslu;
- Direkcija je sačinila plan optimalnog broja zaposlenih po ugovorima za pojedine poslove, odnosno projekte koji se izvršavaju u Direkciji. Takođe, smanjen je broj angažovanih po ugovoru o djelu i izvršeno je planiranje aktivnosti prema projektima u skladu sa realnim potrebama;
- Izvršena je analiza zaposlenih angažovanih u Direkciji koji rade u drugim institucijama i primanja su umanjena, a određenom broju izvršilaca je prekinuto angažovanje;
- Obustavljena su priznavanja prekoračenja dozvoljenih iznosa za korištenje mobilnih telefona, a izdaci su korigovani u skladu sa racionalnim ograničenjima, tj. limitima potrošnje (zaposlenima po ugovoru o djelu obustavljeno je pravo na korištenje izdataka po osnovu službenih mobilnih telefona);
- Naknade za rad u raznim komisijama (uključujući i komisije za javne nabavke) nisu isplaćivane od polovine godine;
- Direkcija je izvršila vanredni popis cjelokupne opreme u naturalnim pokazateljima i izvršila naturalno usklađivanje stanja po popisu sa stanjem u vanbilansnim zaduženjima koja se vode u Direkciji. Pronađena oprema po popisu u odnosu na vanbilansna zaduženja evidentirana je u poslovne knjige kao višak sredstava;
- Komisija je izvršila popis dijela kompjuterske opreme namijenjene projektu registracije motornih vozila koja nije bila popisana u 2005. godini;
- Direkcija je evidentirala u poslovne knjige i izvršila popis opreme koja se odnosi na donirani uredski namještaj vrijednosti 134.252 KM;
- Odluka o organizaciji, funkcionisanju i načinu rada na projektima u Direkciji do uspostavljanja nove organizacione strukture definisala je kriterije angažovanja lica po ugovorima (unapređenje od decembra 2006);
- Direkcija je kao veliki potrošač uredskog materijala uspostavila procedure kontrole i zaduživanja uredskog materijala po lokacijama i napravila aplikaciju za praćenje potrošnje uredskog materijala (unapređenje od decembra 2006. godine);
- Uvedene su procedure popunjavanja naloga za službena vozila sa aplikacijom za praćenje potrošnje goriva srazmjerno broju pređenih kilometara (unapređenje od januara 2007. godine)

Preporuke koje su u toku rješavanja:

- Sistematizacija koja reguliše optimalan broj zaposlenih u Direkciji izrađena je i dostavljena ministru civilnih poslova. Sistematizacija nije usvojena dok se ne riješi organizacija Direkcije, ali je u skladu sa Informacijom usvojenom na Vijeću ministara izvršena optimalna procjena potrebnog broja zaposlenih kao prelazno rješenje kako funkcija Direkcije ne bi bila dovedena u pitanje;
- Direkcija je obezbijedila preduslove za automatsko praćenje i usaglašavanje stanja izvršenih i naplaćenih prihoda projekta i procedure usaglašavanja finansijskog stanja naplaćenih prihoda projekta sa trezorom. Konstatovana su određena neslaganja između evidencija u Direkciji i Ministarstvu finansija i trezora koja su u fazi rješavanja;
- Direkcija je izvršila naturalni popis nepersonalizovanih kartica (ličnih karata, vozačkih dozvola i ličnih karata za strance) koje se nalaze u trezoru centra za personalizaciju u Banja Luci. Postupak usaglašavanja vrijednosti ovih kartica sa stanjem u poslovnim knjigama nije moguć zbog direktnog evidentiranja nabavke nepersonalizovanih kartica na troškove projekta umjesto na zalihe materijala. Potrebno je da Direkcija ustroji evidencije ovih kartica na zalihe materijala s obzirom da sve kartice stvarno nisu utrošene;
- Direkcija nije uspostavila finansijsku službu u svom sastavu i ne posjeduje vlastiti informacioni sistem finansijskog upravljanja («ISFU») u svom vlasništvu, što je neophodno u uslovima značajnih finansijskih operacija koje obavlja Direkcija, kao i efikasnog planiranja i nadzora nad finansijskim operacijama. Rješavanje «ISFU» sistema u svom vlasništvu je u toku, a organizacija finansijske službe uzrokovana je novom organizacijom Direkcije;
- Direkcija nije pravilno sačinila popisne liste po grupama osnovnih sredstava i projektima koje treba da sadrže nabavnu vrijednost, ispravku vrijednosti i sadašnju vrijednost stalnih sredstava. Ovakvim načinom popisa Direkcija nije mogla izvršiti upoređivanje stvarne vrijednosti osnovnih sredstava po grupama stalnih sredstava i pojedinačnim projektima sa podacima iz glavne knjige osnovnih sredstava koja se vodi odvojeno po projektima. Kao alternativno rješenje, moguće je usklađivanje vrijednosti sa podacima iz obračuna amortizacije osnovnih sredstava (koji se slaže sa popisom), a koji sadrži količine i vrijednosti osnovnih sredstava.

3. Nalazi i preporuke

3.1. Sistem internih kontrola ¹

Revizija je izvršila ispitivanje sistema internih kontrola, administrativnih i računovodstvenih procedura i kvaliteta finansijskog upravljanja u Direkciji. Cilj ovih ispitivanja je bio da se uvjerimo u kojoj mjeri su pouzdani podaci na kojima se baziraju finansijski izvještaji i da li je finansijsko upravljanje u skladu sa postojećim propisima.

Ministarstvo finansija i trezora dostavilo je svim korisnicima budžeta «Praktični vodič za efikasnu internu kontrolu u institucijama Bosne i Hercegovine» koji sadržava smjernice u vezi izrade Pravilnika o internim kontrolama. Vodič je usvojen u okviru Akcionog plana od strane Vijeća ministara i baziran je na široko prihvaćenom modelu sistema internih kontrola od pet komponenti:

- kontrolnog okruženja,
- procjene rizika,
- kontrolnih aktivnosti,
- informacija i komunikacija,
- monitoringa

Ured za reviziju je u svom Izveštaju o reviziji za 2005. godinu detaljno obrazložio ovakav sistem internih kontrola i dala određene preporuke za početnu fazu primjene ovog modela i izradu Pravilnika o internim kontrolama. Direkcija je i pored nepovoljnog kontrolnog okruženja preduzela određene aktivnosti na unapređenju sistema internih kontrola (izvršena je procjena rizika pojedinačno po projektima i zastupljene su informacije i monitoring projekata), međutim, prisutni su i dalje određeni problemi vezani za funkcionalnu organizaciju, sistematizaciju i rukovođenje. Stoga, mišljenja smo da bez komponenti koje predstavljaju kontrolno okruženje Direkcija ne može izgraditi efikasan sistem internih kontrola. Takođe, najveća odgovornost za uspostavljanje sistema internih kontrola vezana za rukovodstvo Direkcije s obzirom da efikasne interne kontrole pružaju zaštitu poslovanja (u razumnoj mjeri) od eventualnih prevara, grešaka ili zloupotreba.

Najvažnija komponenta sistema internih kontrola odnosi se na postojanje povoljnog kontrolnog okruženja bez kojeg ostale komponente sistema ne mogu biti izgrađene.

U Direkciji i dalje nedostaju određene komponente kontrolnog okruženja koje onemogućavaju efikasan rad Direkcije i izgradnju pouzdanog sistema internih kontrola. Direkcija je ostvarila određeni napredak u finansijskom poslovanju od polovine godine kada je stupio na dužnost direktor Direkcije koji je preduzeo niz mjera i aktivnosti na unapređenju finansijskog aspekta poslovanja. Ipak, mnogi elementi nepovoljnog kontrolnog okruženja i dalje su prisutni i oni predstavljaju stalni rizik koji može uticati na zakonitost poslovanja u slučaju eventualne promjene u rukovođenju Direkcijom ili promjene politike rukovođenja koja ne bi slijedila dalji trend unapređenja poslovanja. Ističemo probleme u kontrolnom okruženju koji još uvijek nisu riješeni:

¹ Interne kontrole su jedinstven proces koji uvodi organizacija kao skup postupaka i mjera koje osiguravaju tačnost i pravilnost evidentiranja finansijskih transakcija, njihovu punu usklađenost sa zakonima i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnog novca.

- Direkcija je osnovana Odlukom Vijeća ministara kao privremeno tijelo do implementacije projekta «CIPS». Prema našem mišljenju, organizacija Direkcije nije uređena na način koji osigurava njen status u skladu sa zakonom i definiše Direkciju kao organizaciju koja vrši tačno određene poslove trajnog karaktera u sistemu uprave BiH. Međutim, ovaj problem prevazilazi nadležnosti Direkcije i treba biti riješen na višem novou. Prijedlozi za rješavanje ovog problema dostavljeni su nadležnim institucijama;
- Problem rukovođenja Direkcijom i prenosa odgovornosti na niži nivo nije riješen, s obzirom da nisu definisane osnovne organizacione jedinice niti su predviđeni rukovodioci tih jedinica. Takođe, odgovornosti za upravljanje i rukovođenje Direkcijom nisu jasno definisane kada se uzme u obzir hijerarhijska linija nadređenosti na višem nivou rukovođenja (ministar civilnih poslova – direktor Direkcije);
- Organizaciona struktura Direkcije koja treba da određuje optimalan broj zaposlenih trenutno je prilagođena obimu poslova koji se izvršavaju u Direkciji, ali nije riješena kroz zvanično usvojenu sistematizaciju. Angažovanje zaposlenih na bazi ugovornog odnosa može predstavljati rizik u funkcionisanju Direkcije s obzirom na zakonsku osnovu angažovanja i broj zaposlenih koji zavisi od politike rukovođenja Direkcijom.

Preporuka

Preporučujemo da rukovodstvo Ministarstva civilnih poslova i rukovodstvo Direkcije preduzme aktivnosti na konačnom rješavanju statusa Direkcije u skladu sa zakonom koji će sistemski riješiti problem organizacije i rukovođenja. Ovo bi stvorilo pretpostavke za implementaciju sistema internih kontrola zasnovanog na modelu od pet komponenti.

3.2. Budžet

Projekcija budžeta Direkcije, Projekta «CIPS» i Sistema održavanja, izdavanja i štampanja pasoša nije izvršena na osnovu detaljne analize potreba Direkcije i procjene broja angažovanih zaposlenih po ugovorima, preciznih ulaganja u pojedinačne dijelove Projekta «CIPS», kao i analize potrebnih ulaganja vezanih za Sistem održavanja, izdavanja i štampanja pasoša. Direkcija prilikom sačinjavanja prijedloga budžeta nije odredila ulazne parametre za Projekat pasivne registracije birača, tako da ovaj projekat nije bio obuhvaćen prijedlogom budžeta za 2006. godine, a kasnije su unutrašnjom preraspodjelom obezbijedena sredstva smanjenjem budžeta Projekta «CIPS», a povećanjem budžeta za pasivnu registraciju birača u ukupnom iznosu od 900.000 KM. Budžet Direkcije predložen je u iznosu od 8.920.000 KM, a odobren u iznosu 7.500.000 KM, iako je gornja granica rashoda određena od strane Ministarstva finansija i trezora iznosila 7.000.000 KM. Projekcija budžeta ne sadrži planiranu dinamiku izvršenja pojedinačnih projekata i planirane aktivnosti koje trebaju biti povezane sa realizacijom sredstava iz budžeta za odgovarajuću godinu.

Projekat «CIPS» planiran je u iznosu (7.000.000 KM) bez planske strukture rashoda, iako u sebi sadrži više odvojenih projekata (registracija vozila, nabavka nepersonalizovanih kartica i drugo). Izvršenje budžeta za 2006. godinu na ovom projektu ostvareno je u iznosu 3.357.680 KM, što pokazuje nerealne projekcije rashoda. Projekat registracije vozila je u međuvremenu odgođen zbog poništenog postupka javnih nabavki tako da je nastavak ovog projekta neizvjestan.

Nerealna projekcije budžeta u odnosu na planirane aktivnosti Direkcije i pojedinačnih projekata imala je za posljedicu stvaranje neiskorištenih sredstava u ukupnom iznosu od 3.942.565 KM koja su mogla biti efikasnije iskorištena u druge potrebe.

Bez obzira na ovako projektovan i odobren budžet, Direkcija nije tokom 2006. godine vršila unutrašnje preraspodjele sredstava (osim po odobrenju Vijeća ministara za Projekat pasivne registracije birača), što pokazuje unapređenje u poslovanju od polovine godine i racionalnu potrošnju do kraja godine.

Preporuka

Preporučujemo da se usvojeni budžet za 2007. godinu analizira i odredi detaljna struktura ulaganja za rashode Direkcije, projekta «CIPS» i pojedinačne projekte na poziciji «Programi posebne namjene».

3.3. Popis imovine

Direkcija je prema ranijim preporukama revizije izvršila vanredni popis opreme projekta «CIPS» koji je urađen po lokacijama. Popis je izvršen u naturalnim pokazateljima i izvršeno je usklađivanje naturalnih vrijednosti po popisu sa materijalnim stanjem u poslovnim knjigama Direkcije. Takođe, ukupna vrijednost stalnih sredstava po obračunu amortizacije usaglašena je sa stanjem u poslovnim knjigama Direkcije.

Popisne liste Direkcije ne sadrže vrijednosne pokazatelje, niti su razvrstane po grupama stalnih sredstava i projektima kako su sačinjeni finansijski izvještaji (Direkcija «CIPS», Projekat «CIPS», Sistem štampanja pasoša i Projekat pasivne registracije birača), čime bi se obezbijedilo usklađivanje stvarnog stanja vrijednosti opreme po grupama i projektima sa knjigovodstvenim stanjem opreme u poslovnim knjigama Direkcije.

Konstatovali smo da je Direkcija nepravilno izvršila obračun amortizacije za opremu koja nije aktivirana, odnosno stavljena u upotrebu (vrijednost amortizacije 6.083 KM), kao i da se na listi za otpis sredstava nalaze sredstva koja su prikazana kao manjak (vrijednost 2.689 KM), umjesto da se istraži i utvrdi postojanje manjka.

Preporuka

Preporučujemo Direkciji da popis opreme izvršava po pravilima o inventarisanju, tj. da popisne liste sadržavaju nabavnu vrijednost, ispravku vrijednosti i sadašnju vrijednost opreme i da su razvrstane po grupama osnovnih sredstava i pojedinačnim projektima kako su sačinjeni finansijski izvještaji. Takođe, potrebno je izvršiti ispravku amortizacije za neaktiviranu opremu i utvrđeni manjak istražiti sa stanovišta odgovornosti i nadoknade manjka.

3.4. Nabavke

Nabavke koje su izvršene na teret budžeta Direkcije rezultat su zajedničkih nabavki (i zajedničke komisije za nabavke) koje su izvršene sa Ministarstvom civilnih poslova ili preuzetih dobavljača koje je izabralo navedeno Ministarstvo u slučaju u kojima procedure nisu obnovljene. Međutim, Ministarstvo civilnih poslova zajedno sa Direkcijom nije u potpunosti izvršilo izbor najpovoljnijih ponuđača za sve vrste nabavki i pored toga što su procedure nabavki bile pokrenute. Tako su pojedine nabavke koje je Direkcija realizovala tokom 2006. godine izvršene bez obnovljenih procedura nabavki (usluge opravki i održavanja opreme i usluge opravki i održavanja vozila), i procedura koje su okončane tek na kraju godine (kancelarijski materijal i troškovi interneta).

Preporuka

Preporučujemo da Direkcija samostalno provodi procedure nabavki saglasno Zakonu o javnim nabavkama s obzirom da je izvršenje budžeta Direkcije istovremeno i odgovornost same Direkcije.

3.5. Informacioni sistem

Direkcija je stvorila dobru tehničku infrastrukturu za razvoj projekata vezano za funkcionalnost uprave što se vidi kroz implementiran veliki broj projekata. Stanje koje se odnosilo na razvoj projekata i stvorenu infrastrukturu nije se pratilo kroz adekvatnu strategiju koja je trebala da rješava organizaciono funkcionisanje Direkcije i zakonsko rješavanje projekata koji su vezani za rad Direkcije. Uočili smo da nisu bili planirani strateški segmenti daljeg razvoja i održavanja svih projekata što je ranije stvaralo neuređeno stanje sistema. Sve gore pomenuto stvara rizično okruženje u kojem sistem funkcioniše, tako da se mogu dovesti u pitanje operativne funkcije na projektima koji su dodijeljeni Direkciji. Direkcija pored projekata za koje je zadužena, sarađuje i pruža podršku nizu projekata drugih institucija, u smislu administracije i davanja resursa, o čemu za sve projekte nisu precizno definisana pravila i procedure po pitanju obaveza i nadležnosti.

Kako bi riješila dio problema, Direkcija je u posljednje vrijeme kreirala inicijalnu internu strategiju daljeg razvoja, te niz internih akata i procedura koje se odnose na rad sistema, podršku drugim korisnicima i razmjenu podataka.

Sa aspekta sigurnosti sistema utvrđeno je da postojeći Plan sigurnosti Direkcije ne sagledava sve aspekte koji bi obuhvatili veoma kompleksan informacioni sistem. Ne provode se testne operacije oporavka podataka, što za sisteme sa važnim podacima predstavlja rizik. Primijećen je i problem sa licenciranjem softvera «Oracle» u kojem je implementirana većina baza podataka koje se administriraju u Direkciji. Određeni stepen sigurnosti je postignut kroz podešavanje mrežne opreme, što nije dovoljno za klijente koji su na Internetu a nemaju adekvatnu antivirusnu zaštitu.

Kako bi se prevazišli postojeći problemi, Ured za reviziju daje sljedeće preporuke:

- **Smanjiti rizike za funkcionisanje svih projekata koji su vezani za Direkciju kroz organizaciono rješavanje Direkcije. Usvojiti novu organizacionu strukturu Direkcije koja će posjedovati organizacione i funkcionalne cjeline preko kojih će se moći nesmetano obavljati svi poslove na projektima za koje su zaduženi i čime bi se znatno smanjio rizik funkcionalnosti i održivosti sistema;**

- Definirati pravila i procedure za preciznu podjelu obaveza i nadležnosti između Direkcije i svih drugih organa uprave kojima se pruža podrška ili određena usluga.
- Formirati radnu grupu koja će kreirati sveobuhvatan Plan sigurnosti sistema. Sagledati aspekte praćenja standarda u oblasti zaštite ličnih podataka i održavanja sistema razmjene podataka. Predvidjeti Procedure u slučaju katastrofa i pada sistema, te osigurati uslove testiranja sistema i vraćanja podataka u prvobitno stanje.
- Licencirati «Oracle» softver za sve sisteme na kojima se isti koristi, a čiji je vlasnik Direkcija. Sagledati mogućnost instaliranja svih baza na zajednički server, čime bi se znatno smanjili troškovi za nedostajuće licence. Razmotriti nabavku licenci za specifične softvere za administraciju baza podataka.
- Obezbijediti licencirane antivirusne softvere za sve klijente koji imaju Internet konekciju.

4. Korespondencija sa klijentom

Direkciji je uručen nacrt Izvještaja o izvršenoj reviziji za 2006. godinu na razmatranje i dostavljanje primjedbi i komentara na nalaze revizije. U ostavljenom roku od 15 dana, Direkcija je dostavila komentare na nacrt Izvještaja o obavljenoj reviziji u kojem nas obavještava o tome da su preporuke iz izvještaja o reviziji za prethodnu godinu znatno doprinijele poboljšanju poslovanja, te da će Direkcija i dalje pristupiti otkaljanju preostalih nepravilnosti. Međutim, ističe se da Direkcija nastavlja poslovanje u izuzetno rizičnom okruženju koje zbor neriješene organizacije i rukovođenja ne pruža efikasan mehanizam upravljanja i kontrole, što je revizija i konstatovala u svom izvještaju kao osnovni problem koje treba riješiti u narednom periodu.

Po tom osnovu, ovaj izvještaj predstavlja konačan izvještaj o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Direkcije za 2006. godinu.

5. Rezime

Tokom obavljanja svog mandata revizija je konstatovala da je Direkcija postupila po većini preporuka iz predhodnog izvještaja o reviziji i da je značajno unaprijedila poslovanje od polovine godine.

Međutim, i dalje postoje slabosti u organizaciji i rukovođenju koje ne mogu biti riješene bez pomoći Ministarstva civilnih poslova i Vijeća ministara. Konstatovali smo i da popis opreme u Direkciji nije u cjelosti izvršen prema pravilima o inventarisanju sredstava, kao i da su pojedine nabavke izvršene bez obnovljenih procedure s obzirom da je Direkcija pristupila zajedničkim nabavkama sa Ministarstvom civilnih poslova.

Takođe, potrebno je dodatno unaprijediti informacioni sistem Direkcije koji je od posebnog značaja za pojedine projekte.

Ured za reviziju je i pored određenih slabosti u finansijskom upravljanju konstatovao značajan napredak u poslovanju Direkcije u odnosu na prethodnu godinu.

**ZAMJENIK GENERALNOG
REVIZORA**

Dragan Kulina

GENERALNI REVIZOR

Milenko Šego